

НАРЕДБА за условията и реда за предаване на радиоактивни отпадъци на Държавно предприятие "Радиоактивни отпадъци"

Приета с ПМС № 164 от 14.07.2004 г., обн., ДВ, бр. 64 от 23.07.2004 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се определят условията, редът и сроковете за предаване на радиоактивни отпадъци (РАО) на Държавно предприятие "Радиоактивни отпадъци", наричано по-нататък "държавното предприятие", както и категориите и видовете РАО, които не подлежат на предаване на държавното предприятие.

Чл. 2. (1) На предаване на държавното предприятие подлежат:

1. радиоактивни отпадъци, които се генерират в резултат на дейността на лицензианти и титуляри на разрешения по смисъла на Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) (производители на РАО);
2. радиоактивни отпадъци от предишни практики;
3. радиоактивни отпадъци, чийто собственик не е известен;
4. радиоактивни отпадъци, внесени на територията на Република България и които не могат да бъдат върнати обратно;
5. радиоактивни отпадъци, които са генерирани в резултат на дейността на производители на РАО, които са обявени в несъстоятелност или ликвидация.

(2) Не подлежат на предаване на държавното предприятие радиоактивни отпадъци, които:

1. са освободени от регулиращ контрол съгласно наредбата за радиационна защита при дейности с източници на йонизиращи лъчения по чл. 26, ал. 2 ЗБИЯЕ;
2. след подходящото им кондициониране и/или съхраняване от лицата, в резултат на чиято дейност са генерирани, могат да бъдат освободени от регулиращ контрол по т. 1;
3. се управляват или подлежат на управление в съоръжение за управление на РАО по чл. 76, ал. 3 ЗБИЯЕ, за които процесът на управление не предвижда последващо предаване на държавното предприятие;
4. съдържат само естествени радиоактивни вещества, включително с технологично изменена концентрация на радионуклиди, с изключение на изведени от употреба закрити радиоактивни източници.

Чл. 3. (1) Държавното предприятие е длъжно да приема всички РАО по чл. 2, ал. 1, за които:

1. е налице съответствие с условията, определени в наредбата;
2. документите за предаване на РАО са изготвени и представени в съответствие с изискванията на наредбата;
3. е налице съответствие с критериите за приемане в съоръжение за управление на РАО, с утвърдените вътрешни правила, процедури и с други документи на държавното предприятие, въз основа на които е издадена лицензия за експлоатация на съоръжение за управление на РАО по реда на чл. 53 - 55 от Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия (ДВ, бр. 41 от 2004 г.).

(2) Държавното предприятие определя критериите по ал. 1, т. 3 в зависимост от категориите РАО съгласно съответната наредба за безопасно управление на РАО по чл. 26, ал. 2 ЗБИЯЕ.

Глава втора
ПРЕДАВАНЕ НА РАДИОАКТИВНИ ОТПАДЪЦИ НА ДЪРЖАВНОТО
ПРЕДПРИЯТИЕ

Раздел I

Общи условия и ред

Чл. 4. (1) Производителите на РАО, подлежащи на предаване на държавното предприятие, разработват:

1. програма за управление на РАО, включително технически спецификации на генерираните РАО и опаковки РАО, където е приложимо, график за предаване на РАО на държавното предприятие и финансова оценка на задълженията към фонд "Радиоактивни отпадъци";

2. програма за осигуряване на качеството, описваща мерките по осигуряване на ефективно управление и контрол на РАО от тяхното генериране до предаването им на държавното предприятие.

(2) Документите по ал. 1 се представят в държавното предприятие най-малко 2 г. преди планираното предаване на РАО съгласно графика по ал. 1, т. 1.

Чл. 5. (1) Държавното предприятие извършва квалификация на РАО за приемане, за да осигури, че на всички етапи от управление на РАО се прилагат технически и административни мерки за осигуряване на съответствие с критериите за приемане.

(2) Квалификацията на РАО за приемане включва:

1. предварителна квалификация, която се състои в преглед на документите по чл. 4, ал. 1;

2. детайлна квалификация, която се състои в преглед на процеса на генериране и управление на РАО при производителя в съответствие с документите по т. 1, ако е необходима.

(3) Предварителната квалификация е задължителна, а детайлната квалификация се извършва при необходимост.

(4) Държавното предприятие определя условията и реда за извършване на квалификацията, както и критериите за необходимостта от извършване на детайлна квалификация.

Чл. 6. (1) Въз основа на извършената предварителна квалификация държавното предприятие дава становище, което включва:

1. заключение за съответствие на РАО и управлението им от производителя им с критериите за приемане, включително и препоръки към управлението на РАО и осигуряване на качеството;

2. съгласуване на планираните срокове за предаване на РАО на държавното предприятие;

3. обосновка на необходимостта от извършване на детайлна квалификация съгласно критериите по чл. 5, ал. 4.

(2) Становището по ал. 1 се изготвя в 2-месечен срок от получаване на всички документи по чл. 4, ал. 1 и се изпраща на производителя на РАО с копие до председателя на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) за сведение.

Чл. 7. (1) Държавното предприятие извършва детайлна квалификация само за тези РАО, за които необходимостта от извършването ѝ е указана в становището по чл. 6, ал. 1.

(2) Държавното предприятие изготвя протокол за детайлна квалификация, в който се потвърждава съответствието на процеса на управление на РАО от производителя с критериите за приемане на РАО от предприятието или се препоръчват мерки за привеждане в съответствие. Протоколът се изпраща на производителя на РАО с копие до председателя на АЯР за сведение.

Чл. 8. (1) Производителите на РАО ги подготвят за предаване и подават до държавното предприятие писмено заявление за предаване на РАО не по-късно от два месеца преди планираното предаване съгласно графика от годишната програма за приемане на РАО

от държавното предприятие.

(2) Заявлението се подава по образец, изготвен от държавното предприятие, в което се съдържат данните съгласно приложение № 1.

Чл. 9. В 7-дневен срок от получаване на заявлението държавното предприятие изпраща на производителя на РАО потвърдително писмо, в което декларира готовността си за приемане на РАО и го уведомява за организацията по приемането на РАО, включително за:

1. датата на извършване на проверка на съответствието;
2. трите имена и длъжността на служителя на държавното предприятие, отговорен за проверка на съответствието на РАО;
3. датата и мястото на предаване на РАО;
4. трите имена и длъжността на служителя на държавното предприятие, упълномощен да подпише протокола за приемане.

Чл. 10. (1) В 14-дневен срок след изпращането на писмото по чл. 9 държавното предприятие извършва при производителя на РАО проверка на съответствието на подготвените за предаване РАО.

(2) Проверката на съответствието по ал. 1 се извършва по ред, определен от държавното предприятие, и включва:

1. проверка на заявената от производителя на РАО готовност за предаване на РАО на държавното предприятие;
2. верификация на заявени технически параметри на подготвените за предаване РАО;
3. проверка за наличието на допълнителни обстоятелства, които биха могли да затруднят предаването или последващото безопасно управление на предадените РАО от държавното предприятие.

(3) За резултатите от проверката на съответствието се съставя протокол, с който се потвърждава съответствието, а в случаите на установено несъответствие се определят условията за приемане на РАО от държавното предприятие.

(4) В случай на потвърдено съответствие държавното предприятие осигурява приемането на РАО в 14-дневен срок от подписването на протокола по ал. 3.

(5) За изпълнение на условията по ал. 3 производителят на РАО писмено уведомява държавното предприятие, което може да извърши допълнителна проверка на съответствието на РАО по реда на ал. 1 - 4. Предаването на РАО се извършва в 7-дневен срок след потвърждаване от държавното предприятие на изпълнението на определените условия.

Чл. 11. (1) За предаването на РАО и приемането им от държавното предприятие се съставя предавателно-приемателен протокол по образец, изготвен от държавното предприятие, в който се съдържат данните съгласно приложение № 2.

(2) Длъжностното лице, упълномощено от държавното предприятие, подписва протокола, след като еднозначно се увери, че:

1. за подготвените за предаване РАО е подписан протокол за потвърждаване на съответствието, съответно държавното предприятие е потвърдило изпълнението на условията по чл. 10, ал. 3;
2. са изпълнени всички финансови задължения на производителя на РАО към фонд "Радиоактивни отпадъци" и държавното предприятие.

(3) В случаите, когато производителят на РАО е освободен от заплащане на вноски във фонд "Радиоактивни отпадъци", той прилага съответен документ, издаден от управителните органи на фонда.

Чл. 12. (1) За предаване на държавното предприятие на РАО, които са изведени от употреба закрити източници от категории III, IV и V, не се прилагат разпоредбите на чл. 4 - 7.

(2) Производителите на РАО по ал. 1 своевременно представят на държавното предприятие:

1. технически спецификации на генерираните РАО и опаковки РАО, където е

приложимо;

2. график за предаване на РАО на държавното предприятие;
3. финансова оценка на задълженията към фонд "Радиоактивни отпадъци".

(3) Категориите по ал. 1 се определят съгласно категоризацията на радиоактивните източници в наредбата по чл. 123 ЗБИЯЕ.

Чл. 13. Радиоактивните отпадъци стават държавна собственост с подписването на предавателно-приемателния протокол от всички упълномощени лица и държавното предприятие поема отговорността за безопасното управление на приетите РАО.

Раздел II

Особени случаи

Чл. 14. (1) Радиоактивните отпадъци по чл. 2, ал. 1, т. 2, които се съхраняват в съоръжения, различни от съоръженията на държавното предприятие, се приемат при специфични условия, ред и срокове, определени в специална програма на държавното предприятие.

(2) Специалната програма за приемане на РАО по ал. 1 се изготвя въз основа на информация за:

1. инвентарните количества и характеристиките на натрупаните РАО;
2. съоръженията и техническите средства на държавното предприятие за приемане на

РАО;

3. необходимите финансови средства за приемането на РАО.

(3) За предаването на РАО по ал. 1 се прилагат съответно чл. 8 - 13, доколкото не е предвидено друго в специалната програма по ал. 1.

(4) Специалната програма по ал. 1 е част от годишните програми на държавното предприятие за приемане на РАО.

Чл. 15. (1) Радиоактивните отпадъци по чл. 2, ал. 1, т. 3 - 5 се приемат от държавното предприятие въз основа на заповед на председателя на АЯР, в която се определят лицето, което да предаде РАО, както и условията, редът и сроковете за тяхното предаване.

(2) Заповедта по ал. 1 се връчва на изпълнителния директор на държавното предприятие или на изрично упълномощено от него длъжностно лице.

(3) Държавното предприятие извършва проверка на съответствие на РАО за тяхното приемане в срок 24 часа след получаване на заповедта по ал. 1 от председателя на АЯР. Резултатите от проверката се документират в протокол, копие от който се изпраща на председателя на АЯР.

(4) За предаването на РАО се съставя предавателно-приемателен протокол по образец, изготвен от държавното предприятие, в който се съдържат данните съгласно приложение № 2.

Раздел III

Обмен на информация и планиране

Чл. 16. Държавното предприятие писмено уведомява председателя на АЯР за:

1. предстоящо приемане на РАО в 7-дневен срок от потвърдено съответствие за приемане съгласно чл. 10;

2. приемане на РАО в 7-дневен срок от подписване на предавателно-приемателния протокол, копие от който се прилага към уведомителното писмо;

3. извършена проверка на съответствие на РАО по чл. 15, ал. 3 в срок 24 часа след подписването на протокола;

4. приемане на РАО по чл. 15, ал. 4 в срок 24 часа след подписването на предавателно-приемателния протокол, копие от който се прилага към уведомителното писмо.

Чл. 17. (1) Държавното предприятие информира по подходящ общодостъпен начин производителите на РАО за:

1. дейностите по управление на РАО, които извършва, включително критериите за приемане на РАО;

2. годишната програма за приемане на РАО;

3. утвърдените образци на заявлението по чл. 8 и на протокола по чл. 11, ал. 1.

(2) Държавното предприятие информира обществеността по подходящ начин, включително чрез интернет, за приетите РАО.

(3) Държавното предприятие поддържа база данни за приетите РАО.

Чл. 18. Производителите на РАО писмено уведомяват председателя на АЯР за предаването на РАО на държавното предприятие в 7-дневен срок след подписването на предавателно-приемателния протокол, като в уведомителното писмо се посочват номерът и датата на протокола.

Чл. 19. (1) Във връзка с дейността си по управление на РАО държавното предприятие разработва:

1. годишен план за квалификация на РАО за приемане;

2. годишна програма за приемане на РАО в съоръжения на държавното предприятие и в други съоръжения по договореност, включително за приемане на РАО при особени случаи;

3. планове за развитие в рамките на едногодишната, тригодишната и дългосрочните програми с цел осигуряване на безопасно и ефективно управление на РАО, включително ползване на услугите на други лицензианти или титуляри на разрешения по ЗБИЯЕ;

4. програми за насърчаване производителите на РАО за предприемане на всички възможни мерки за ограничаване генерирането на РАО и за минимизиране на РАО, включително чрез рециклиране и кондициониране на РАО и повторна употреба на радиоактивни вещества;

5. ръководства по безопасно управление на РАО за предаване на държавното предприятие.

(2) Плановете и програмите се одобряват от фонд "Радиоактивни отпадъци" и са основание за финансиране на дейността на държавното предприятие.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Квалификация на РАО за приемане" е преглед на документите по управление на РАО и на процеса на осъществяването на дейностите по управление на РАО, който да установи наличието на технически и организационни мерки, осигуряващи съответствие на генерираните РАО с приложимите критерии за приемане.

2. "Критерии за приемане на РАО" са качествени и количествени изисквания, на които трябва да отговарят радиоактивните отпадъци, за да бъдат приети за управление от Държавно предприятие "Радиоактивни отпадъци". Тези изисквания могат да бъдат технически (механични, физични, химични, радиологични, топлинни и биологични), документални и организационни и се отнасят към всички етапи на управление на РАО.

3. "РАО от предишни практики" са РАО, генерирани до влизането в сила на ЗБИЯЕ и съхранявани в съоръжения, различни от съоръженията на държавното предприятие и от съоръженията по чл. 76, ал. 3 ЗБИЯЕ.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В 18-месечен срок от влизането в сила на наредбата държавното предприятие изготвя специалната програма по чл. 14, ал. 1.

§ 3. Председателят на АЯР дава указания по прилагането на наредбата и издава ръководства, методики и други вътрешни актове за прилагането на наредбата.

§ 4. Наредбата се приема на основание чл. 77, ал. 3 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия.

Примерна структура на заявление за предаване на РАО на Държавно
предприятие "Радиоактивни отпадъци"

1. Идентификационни данни на лицето, предаващо РАО, и трите имена, длъжността и подписът на неговия служител, упълномощен за предаването на РАО.
2. Регистрационен номер на лицензия/разрешение, издадени от председателя на АЯР за дейностите, в резултат на които са генерирани предаваните РАО.
3. Регистрационен номер на протокол от квалификация, издаден от държавното предприятие, когато такава се изисква.
4. Дата на планирано предаване по графика от Програмата за управление на РАО.
5. Оценка на финансовите задължения към фонд "Радиоактивни отпадъци" относно планираното предаване.
6. Спецификация, характеризираща типа и произхода на РАО.
7. Тип и идентификационни данни върху опаковъчния комплект.
8. Начална и крайна дата на запълване на опаковъчния комплект.
9. Тип и идентификационни данни за опаковката РАО.
10. Обща активност.
11. Активност на отделни радионуклиди, съдържанието на които е ограничено от критериите за приемане на РАО от държавното предприятие, и начинът на тяхното документиране.
12. Активност на други значими радионуклиди с принос в общата активност над 1 %.
13. Стойности на други параметри, определени в критериите за приемане.
14. Мощност на дозата на повърхността на опаковката РАО.
15. Общо тегло на опаковката РАО.
16. Данни за повърхностно радиоактивно замърсяване на опаковката РАО.
17. Място на предаване на РАО.
18. Декларация за готовност за предаване на РАО на държавното предприятие, включително за внасяне дължимата вноска във фонд "Радиоактивни отпадъци".
19. Специални изисквания.

Примерно съдържание на предавателно-приемателен протокол за предаване на РАО на Държавно предприятие "Радиоактивни отпадъци"

1. Спецификация, характеризираща типа и произхода на РАО.
2. Тип и идентификационни данни върху опаковъчния комплект.
3. Начална и крайна дата на запълване на опаковъчния комплект.
4. Тип и идентификационни данни за опаковката РАО.
5. Обща активност.
6. Активност на отделни радионуклиди, съдържанието на които е ограничено от критериите за приемане на РАО от държавното предприятие, и начинът на тяхното документирание.
7. Активност на други значими радионуклиди с принос в общата активност над 1 %.
8. Стойности на други параметри, определени в критериите за приемане.
9. Мощност на дозата на повърхността на опаковката РАО.
10. Общо тегло на опаковката РАО.
11. Данни за повърхностно радиоактивно замърсяване на опаковката РАО.
12. Дата на издаване на протокола.
13. Опис на документацията, въз основа на която се издава протоколът, включително протоколи за квалификация и за проверка на съответствието.
14. Идентификационни данни на лицето, предаващо РАО, и трите имена, длъжността и подписът на неговия служител, упълномощен за предаването на РАО.
15. Трите имена, длъжността и подписът на служителя на държавното предприятие, упълномощен за приемането на РАО.
16. Други данни.